

ĐẠI HỌC HUẾ

KHOA LUẬT

ThS. LÊ THỊ HẢI NGỌC (Chủ biên)

ThS. CAO ĐÌNH LÀNH, ThS. NGUYỄN THANH TÙNG

ThS. ĐẶNG THỊ VŨ HƯỜNG, CN. MAI XUÂN HỘI

Tài liệu học tập

**LUẬT THƯƠNG MẠI
VIỆT NAM**

(Phần 1)

(Tái bản lần thứ ba; có chỉnh sửa, bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC HUẾ

Huế - 2013

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Lê Thị Hải Ngọc

Tài liệu học tập: Luật thương mại Việt Nam / Lê Thị Hải Ngọc (ch.b.), Cao Đình Lành, Nguyễn Thanh Tùng, Đặng Thị Vũ Hương, Mai Xuân Hợi. - Tái bản lần thứ 3. - Huế : Đại học Huế. - 21cm

Thư mục: tr. 178-179

Ph.1. - 2013. - 180tr.

1. Luật thương mại 2. Việt Nam 3. Tài liệu học tập
343.597 - dc14

DUF0050p-CIP

Mã số sách: **TK/97 - 2013/T3**

LỜI NÓI ĐẦU

Luật thương mại là môn học nghiên cứu về các hoạt động trong lĩnh vực kinh doanh – thương mại.

Để đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu của sinh viên ngành luật, cũng như những người nghiên cứu về lĩnh vực kinh doanh – thương mại, ThS. Lê Thị Hải Ngọc cùng ThS. Cao Đình Lành, ThS. Nguyễn Thanh Tùng, ThS. Đặng Thị Vũ Hương và CN. Mai Xuân Hợi đã biên soạn và cùng trao đổi góp ý hoàn thiện tài liệu này với mục đích giúp người học nắm bắt được những kiến thức cơ bản về pháp luật trong lĩnh vực kinh doanh – thương mại.

Trong quá trình biên soạn tập tài liệu này, tác giả đã tham khảo các giáo trình và tài liệu giảng dạy môn học của các cơ sở đào tạo Luật khác trong nước và thế giới, tác giả đã cập nhật, bổ sung thêm nhiều vấn đề theo từng nội dung cụ thể. Hy vọng cuốn sách sẽ giúp ích cho các sinh viên, học viên trong quá trình học tập, nghiên cứu môn học Luật thương mại 1.

Trong quá trình biên soạn Tài liệu học tập, chắc chắn không tránh khỏi những sai sót, khiếm khuyết. Nhóm tác giả mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp, phê bình từ các bạn đọc để lần tái bản sau sẽ hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng giới thiệu Tài liệu học tập ***Luật thương mại Việt Nam phần 1*** cùng bạn đọc!

Thay mặt nhóm tác giả

Chủ biên

ThS. Lê Thị Hải Ngọc

MỤC LỤC

	Trang
CHƯƠNG 1: KHÁI QUÁT VỀ LUẬT THƯƠNG MẠI	13
1. SƠ LƯỢC LỊCH SỬ PHÁT TRIỂN CỦA LUẬT THƯƠNG MẠI VIỆT NAM	13
1.1. Trong nền kinh tế kế hoạch hoá tập trung	13
1.2. Trong nền kinh tế thị trường	14
2. VAI TRÒ CỦA LUẬT THƯƠNG MẠI VÀ PHÁP LUẬT KINH DOANH-THƯƠNG MẠI TRONG NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG HIỆN NAY	18
2.1. Các yêu cầu khách quan do nền kinh tế thị trường đặt ra đối với luật thương mại và pháp luật kinh doanh – thương mại	19
2.2. Đặc điểm của nền kinh tế thị trường Việt Nam	20
2.3. Các nội dung cơ bản của nền kinh tế thị trường đòi hỏi luật thương mại và pháp luật kinh doanh – thương mại phải đáp ứng	20
3. KHÁI NIỆM LUẬT THƯƠNG MẠI	21
3.1. Quan điểm về Luật kinh tế, Luật thương mại, Luật kinh doanh	21
3.2. Khái niệm Luật thương mại	23
3.3. Đối tượng điều chỉnh của Luật thương mại	24
3.4. Chủ thể của Luật thương mại	28
4. NGUỒN CỦA LUẬT THƯƠNG MẠI	31
4.1. Khái niệm	31
4.2. Các loại nguồn của Luật thương mại	31
CHƯƠNG 2: PHÁP LUẬT VỀ HỢP TÁC XÃ	36

1. KHÁI NIỆM VÀ ĐẶC ĐIỂM CỦA HỢP TÁC XÃ	36
1.1. Khái niệm	36
1.2. Đặc điểm	37
2. NGUYÊN TẮC TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA HỢP TÁC XÃ	39
2.1. Tự nguyện thành lập, gia nhập, ra khỏi hợp tác xã	40
2.2. Hợp tác xã, Liên hiệp hợp tác xã kết nạp rộng rãi thành viên. Hợp tác xã	40
2.3. Dân chủ, bình đẳng và công khai	40
2.4. Tự chủ, tự chịu trách nhiệm và cùng có lợi	40
2.5. Thành viên, hợp tác xã thành viên và hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã có trách nhiệm thực hiện cam kết theo hợp đồng dịch vụ và theo quy định của điều lệ	41
2.6. Bảo đảm về công tác đào tạo, giáo dục và bồi dưỡng cho thành viên Hợp tác xã	41
2.7. Hợp tác và phát triển cộng đồng	41
3. THÀNH LẬP VÀ ĐĂNG KÝ KINH DOANH HỢP TÁC XÃ	41
4. QUY CHẾ PHÁP LÝ VỀ XÃ VIÊN HỢP TÁC XÃ	47
4.1. Điều kiện trở thành thành viên, hợp tác xã thành viên	47
4.2. Quyền và nghĩa vụ của thành viên hợp tác xã	48
4.3. Chấm dứt tư cách thành viên, hợp tác xã thành viên	49
5. CHẾ ĐỘ PHÁP LÝ VỀ TỔ CHỨC VÀ QUẢN LÝ TRONG HỢP TÁC XÃ	51
5.1. Đại hội thành viên	51
5.2. Hội đồng quản trị hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã	55
5.3. Giám đốc (tổng giám đốc) hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã	58

5.4. Ban kiểm soát, kiểm soát viên	59
6. CHẾ ĐỘ TÀI CHÍNH VÀ CHẾ ĐỘ SỞ HỮU TÀI SẢN TRONG HỢP TÁC XÃ	60
6.1. Vốn của hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã	61
6.2. Xử lý các khoản lỗ, khoản nợ của hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã	64
6.3. Phân phối thu nhập	65
7. TỔ CHỨC LẠI, GIẢI THỂ, PHÁ SẢN HỢP TÁC XÃ	65
7.1. Tổ chức lại hợp tác xã	65
7.2. Giải thể hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã	66
7.3. Phá sản hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã	68
CHƯƠNG 4: PHÁP LUẬT VỀ DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN VÀ HỘ KINH DOANH	69
A. PHÁP LUẬT VỀ DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN	69
1. KHÁI QUÁT VỀ DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN	69
1.1. Khái niệm doanh nghiệp tư nhân	69
1.2. Đặc điểm doanh nghiệp tư nhân	70
2. THÀNH LẬP, GIẢI THỂ VÀ PHÁ SẢN DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN	72
2.1. Thành lập doanh nghiệp tư nhân	72
2.2. Giải thể doanh nghiệp tư nhân	75
2.3. Phá sản doanh nghiệp	78
3. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN VÀ CHỦ DOANH NGHIỆP TƯ NHÂN	78
3.1. Quyền và nghĩa vụ của doanh nghiệp tư nhân	78
3.2. Quyền và nghĩa vụ của chủ doanh nghiệp tư nhân	80

B. PHÁP LUẬT VỀ HỘ KINH DOANH	82
1. KHÁI QUÁT VỀ HỘ KINH DOANH	82
1.1. Khái niệm	82
1.2. Đặc điểm của hộ kinh doanh	83
2. NHỮNG QUY ĐỊNH CỦA PHÁP LUẬT VỀ ĐĂNG KÝ KINH DOANH ĐỐI VỚI HỘ KINH DOANH	85
2.1. Điều kiện đăng ký kinh doanh	85
2.2. Trình tự, thủ tục đăng ký kinh doanh	86
3. QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ CỦA HỘ KINH DOANH	89
3.1. Quyền của hộ kinh doanh	89
3.2. Nghĩa vụ của hộ kinh doanh	89
4. CÁC QUY ĐỊNH KHÁC VỀ VIỆC THAY ĐỔI, TẠM NGỪNG VÀ CHẤM DỨT KINH DOANH CỦA HỘ KINH DOANH	90
4.1. Thay đổi nội dung đăng ký kinh doanh	90
4.2. Tạm ngừng kinh doanh	90
4.3. Chấm dứt hoạt động kinh doanh	92
4.4. Hết hiệu lực của Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh	92
CHƯƠNG 5: PHÁP LUẬT VỀ CÔNG TY	93
A. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CÔNG TY	93
1. SỰ RA ĐỜI, PHÁT TRIỂN CỦA CÔNG TY VÀ LUẬT CÔNG TY	93
1.1. Khái niệm và đặc điểm của công ty	93
1.2. Sự ra đời của công ty và luật công ty	94
2. CÁC LOẠI HÌNH CÔNG TY PHỔ BIẾN TRÊN THẾ GIỚI	96
2.1. Công ty đối nhân	96

2.2. Công ty đối vốn	103
B. CÔNG TY THEO PHÁP LUẬT VIỆT NAM	108
1. CÁC QUY ĐỊNH CHUNG VỀ CÔNG TY THEO LUẬT DOANH NGHIỆP 2005	109
1.1. Thành lập và đăng ký kinh doanh	109
1.2. Quyền và nghĩa vụ của công ty	115
1.3. Tổ chức lại công ty	117
1.4. Giải thể công ty	119
1.5. Phá sản công ty	122
2. CÁC LOẠI HÌNH CÔNG TY THEO PHÁP LUẬT VIỆT NAM	122
2.1. Công ty cổ phần	122
2.2. Công ty trách nhiệm hữu hạn hai thành viên trở lên	138
2.3. Công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên	155
2.4. Công ty hợp danh	162
MỘT SỐ CÂU HỎI VÀ TÌNH HUỐNG ÔN TẬP	171
TÀI LIỆU THAM KHẢO	178